

Бојно гађање циљева у ваздушном простору на полигону Шабла

БЕЗ ПРОМАСА

Припадници Ваздухопловства и противваздухопловне одбране Војске Србије успешно су извели бојно гађање циљева у ваздушном простору на полигону Шабла у Бугарској. Тиме је завршена десетодневна међународна војна вежба Војске Србије и Бугарске армије „Јесен 2011.“ у којој су, заједно са колегама из Војних ваздухопловних снага бугарске армије, учествовали припадници 250. ракетне бригаде за ПВД и 204. авијацијске бригаде Војске Србије.

Заједничко бојно гађање припадника две војске, 26. августа, на полигону удаљеном седамдесетак километара од Варне, на Црном мору, посматрали су највиши државни и војни руководиоци, међу којима су били председник Србије Борис Тадић и премијер Бугарске Бојко Борисов, министри одбране две земље, Драган Шутановац и Ањо Ангелов, начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић и на-

челник одбране Бугарске армије генерал Симеон Симеонов. Међу највишим гостима били су и амбасадор Србије у Бугарској Александар Црквењаков, страни војни представници акредитовани у Бугарској, команданти ваздухопловства и противваздухопловне одбране две војске и други високи војни руководиоци.

После краћег брифинга, на којем су гостима представљене завршне активности, учесници и циљеви заједничке вежбе с бојним гађањем, настављено је ракетирање започето у преподневним часовима. Приликом испалења једне од ракета дошло је до пожара који је убрзо саниран.

Изражавајући задовољство што је присуствовао заједничком бојном гађању циљева у ваздушном просто-

ШАЈА

ру на полигону *Шабла*, председник Србије Борис Тадић је рекао да та вежба сведочи о пријатељству наших одбрамбених система, наших војски и пријатељским везама наших народа и наших земаља.

– Честитам свим учесницима вежбе, припадницима Бугарске армије и Војске Србије на успесима које су постигли и резултатима показаним током гађања. Истовремено желим да кажем да Србија жели да по-

стане чланица Европске уније. Србија је у Програму Партнерства за мир и за мене је увек велика част и прилика да са премијером Бугарске, чланице Европске уније, разменим искуства у свим облицима државних активности, одбрани, сектору безбедности, борби против организованог криминала, економској сарадњи, билатералним и мултилатералним од-

носима, пружајући пун допринос развијању пријатељских и добросуседских односа – рекао је Тадић.

– Овакве вежбе доприносе изградњи и очувању мира у региону и југоисточној Европи и показују да водимо рачуна о региону у коме живимо. Наши односи су сада на највишој тачки у последњих неколико деценија, а за годину две подићи ћемо

стандард грађана наше две земље, развијајући инфраструктуру и сарађујући у области науке, здравства, културно-уметничкој сфери – истакао је председник Тадић.

Министар одбране Драган Шутановац у обраћању је нагласио да је сарадња у области одбране коју имају Бугарска армије и Војске Србије једна од највитаљнијих сарадњи између две земље коју имамо и „зато желим да захвалим свом колеги“.

– И ова вежба је пример како две земље могу да реализују заједничке вежбе и у Србији и у Бугарској. Драго ми је што смо поново на Шабли, где су припадници Ваздухопловства и противваздухопловне одбране гађали и прошле године, први пут после 1989. године. То довољно говори колико нам је значајна ова вежба и сарадња између наше две земље – рекао је министар одбране Србије.

Обраћајући се гостима из Србије премијер Бугарске Бојко Борисов је рекао да сарадња два европска и балканска народа и две суседне земље у области безбедности повећава међусобно разумевање у региону.

Високи критеријуми оспособљавања

Гађање на полигону Шабла протекло је очекивано добро. Наши су погодили све што су гађали. Као и прошле године, борбене послуге 310. самоходног ракетног дивизиона Куб и Првог ракетног дивизиона Нева, са дванаест ракета 3М9М3Е (куб) и 5В2

7D (нева) гађали су три врсте циљева у ваздушном простору над Црним морем – ракету волхов МАВ 755, падобранску SPM-100 и радио вођену RUM мету, различите по својим летним и другим карактеристикама.

Новина овогодишњег бојног гађања било је учешће ловачке авијације две војске. Пилоти 101. ловачко авијацијске ескадриле 204. авијацијске бригаде са, два мига 29 успешно су ракетирали падобранске мете SPM-100 пројектиlima R-60MK „ваздух–ваздух“ и тако потврдили висок ниво оперативних способности. Било је то прво бојно гађање наше ловачке авијације из авиона миг 29, после оног у Русији, извршеног још 1989. године.

После успешно реализованог гађања, сви припадници 250. ракетне бригаде за ПВД били су изузетно задовољни, спремни за разговор и размену утисака.

Сумирајући утиске непосредно после гађања бригадни генерал др Миодраг Гордић, командант 250. ракетне бригаде за ПВД, подсећа да је ово друга година како ракеташи долазе на полигон Шабла и учествују на

међународној вежби с бојним гађањем циљева у ваздушном простору.

– На основу одличних резултата постигнутих прошле године, увели смо једну новину, а то је учешће ловачке авијације миг 29 која је гађала своје циљеве. Припадници Прве зенитно-ракетне бригаде Бугарске армије и 250. ракетне бригаде за ПВД Војске Србије и ове године су пости-

гли одличне резултате. То је истовремено, потврда исправности нашег модела обуке и одржавања технике у ВиПВО, као и оправданости високих критеријума који се примењују у процесу оцењивања оспособљености људства. Одлични резултати на гађању су такође потврда успешног међугенерациског трансфера знања, посебно имајући у виду чиње-

ницу да највећи део људи који су учествовали на вежби и гађању никада није имао овакво или слично искуство – каже генерал Гордић.

Командант 204. ваздухопловне бригаде пуковник Предраг Бандић истиче да је ово и за њих био изузетно важан задатак.

– Можемо да кажемо да су припадници 204. ваздухопловне бригаде и 101. ловачке авијацијске ескадриле поставили нови параметар успеха за све колеге у авијацији. Тиме смо доказали да смо овом задатку озбиљно приступили и потврдили ваљаност свих наших припрема. Зато могу да изјавим да у овом тренутку сви припадници 204. ваздухопловне бригаде који лете на *мигу 29* имају компетирано оспособљавање за све задатке које су везане за контролу и заштиту ваздушног простора.

Командант ракетног дивизиона Нева, мајор Звонко Марић истиче да је ово био нов и веома одговоран задатак. Он наглашава да није исто гађати падобранску мету, која веома споро пада, или радио вођену, која има знатно већу брзину, а посебно ракету волхов, која се креће брзином знатно већом од уобичајених циљева нашег ракетног система.

– За све њих морали смо да рачунамо посебне алгоритме, да предвидимо све што може да се догоди и да пронађемо одговарајуће против-

мере за сваки случај. Зато смо се исцрпљујуће припремали, не само ових десетак дана у Бугарској, већ и целу годину у Србији – каже мајор Марић.

– У припреми задатак је био да се смање или неутралишу све могуће неизвесности, односно да се пронађе одговор на сваки изазов, од временских, до оних који се односе на карактеристике мета – истиче капетан Дарко Нешковић, официр за вођење у ракетном дивизиону Нева. Он указује да су мете биле веома различите у сваком сегменту, како по типу, тако по брзини, рефлексној површини, односно одразу и другим особинама, веома битним за ракеташе.

– Важно је да смо осетили ову атмосферу. Много пута сам пратио

циљ на тренажеру, па и на вежбама, гађали смо око три и по хиљаде циљева који имају сличне или исте карактеристике попут наших данашњих мета, пратили смо реалне циљеве у ваздушном простору, али никада до сада нисам имао прилику да учествујем у лансирању ракете. Било је мало треме, али смо с правом очекивали овако добре резултате – каже капетан Нешковић.

Мајор Игор Видановић, командир Прве батерије 310. самоходног ракетног дивизиона Куб, каже да су највећу стрепњу имали у вези с техником, јер у Бугарској су наше биле само ракете, а сва друга техника је из Прве ракетне бригаде Бугарске армије.

– Првих неколико дана проверавали смо техничка средства и ракете, подешавали борбене параметре, а онда до рутине увежбавали поступке који воде поготку. Време о коме ракеташа размишљају, у коме доносе одлуке и лансирају ракету, мери се секундама, за неке радње и деловима секунде. Немамо времена за грешку, за одређене исправке, за побољшања. Лет ракета, зависно од врсте, траје од 15 до 100 секунди, у том времену се све дешава, од проналаска и захвата циља, преко вођења ракете, до сусрета с метом, односно циљем. Зато сваки члан послуге мора у пола ноћи да зна шта треба да ради. И, ето, погодили смо све циљеве и на прави начин одговорили изазову – каже мајор Видановић.

Резултати постигнути на овом гађању показују да је успех ракеташа увек заједнички, успех целе послуге, свих у јединици. На то подсећа мајор Борис Штрк, командир Треће батерије 310. самоходног ракетног дивизиона Куб.

– То је потврда доброг и квалитетног оспособљавања у 250. ракетној бригади, дивизионима и батеријама. Нисмо се обазирали на чињеницу да је гађање ракете волхов нешто ново, неуобичајено за наш ракетни систем, пошто мета с таквим карактеристикама излази из оквира наших техничких могућности. Показали смо да *куб* може и више него што смо мислили и знали. Веровали смо у успех гађања, послужило нас

је и време, тако да уништавањем мета нико од нас није изненађен.

Кад је реч о основном програму гађања, односно уништавању падобранске и радиовођене мете, демонстрирана је такође врхунска оспособљеност. Потпуковник Мирослав Перишић, командант 310. самоходног ракетног дивизиона Куб, изражава захвалност колегама из 98. авијацијске бригаде из Краљева који су им последњих месеци несебично помагали да стекну рутину у праћењу циљева.

– Велико је искуство кад гађате правим, а не виртуелним ракетама и да уместо на тренажерима и у симулацијама, лансирамо бојеву ракету и удахнемо мирис барута. Да осетимо кад се земља затресе. То је најбоља награда за сваког ракеташа, посебно људи на радарским станицама и официрима за вођење, јер су они пр-

ви у ланцу оних који доприносе уништавању циља.

Важну улогу у послугама ракетних система свакако имају и подофицири, који чине већи део оперативног састава бригаде. Старији водник прве класе Марјан Јовић, први подофицир у батерији 310. самоходног ракетног дивизиона Куб, истиче да је ниво обучености подофицира у послугама веома висок, али да истинску проверу оспособљености имају тек на гађањима попут овог у Бугарској.

– Већи део посаде чине подофицири у улози оператора на радарима, планшетишта, агрегатиста, возача... Зато је на нама и велика одговорност. У послузи је битан тимски рад и свако од нас на свој начин и у складу са улогом коју има, доприноси остварењу циља. И на овом гађању подофицири су показали висок ниво одговорности, знања и умешности – рекао је Марјан Јовић, први подофицир из Крагујевца.

Овом успешном гађању допринос су дали и припадници Ракетно-техничке батерије, који проверавају исправност и функционалност параметара ракета, наоружавају их и припремају за лансирање. Наравно, ту су и оператори, планшетишти, командири батерија, агрегатисти... Нико од њих није смео да затаји. И није. ■

Душан ГЛИШИЋ
Снимили Јово МАМУЛА и
Зоран МИЛОВАНОВИЋ

